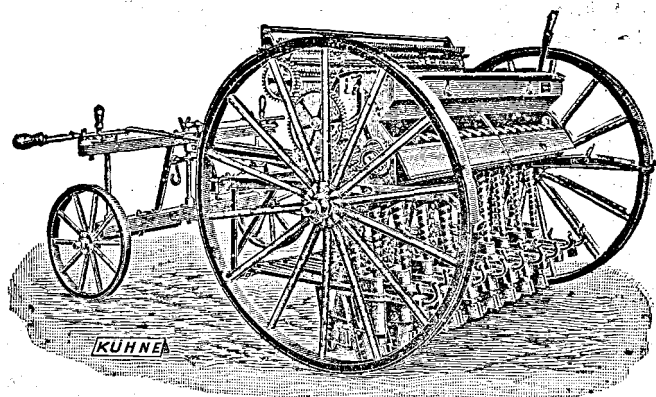

ERDÉLYI GAZDA

XLVI. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1914. AUGUSZTUS 23.

34. SZÁM.

Elsőrendű egy és többvasu ekéket, 6- és 8-vasu kultivátorokat, tárcsásboronákat; továbbá hirneves „Mosoni Drill” és „Vera II” sorvetőgépeket, sorbetrágyázó új „Royal Drill” kombinált vetőgépeket, rostákat, konkolyozókat és szüretelő eszközöket szállít:

„KÜHNE” mezőgazd. gépgyár r.-t. **MOSONBAN.**

Főraktár: Budapest.

Fiókraktárak: Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár.

2012

MINDEN GAZDA

érdeke, hogy összes **gép- és motor** szükségleteinek beszerzésekor

az **E. K. A. R. T.**

Motor-, Gép- és Ipartelepek berendezési osztályától
kérjen ajánlatot.

I g a z g a t ó s á g:

Kolozsvár, Mátyás király-tér 29. szám. (Bánffy-palota.)

Telefon: 827. sz.

Távirati cím: "EKART"

NAGY JAVITÓMŰHELY

mindenféle rendszerű gépek javítására.

3033

és a tejelékenység fokozására. Képes átjegyűk
Kwizda Ferencz János cs. és kir. udv. száll., a román és bolgár kir. udv. száll.,
Környógyosztár Korneuburg Wien mellett.

Kwizda Ferencz János az osztrák-magyar csász. és kir., a román királyi és bolgár királyi udvaroknak állatgyógyászati cikkeiben való szállítója, kerületi gyógyszerész Korneuburgban, Wien mellett.

Kwizda-féle **marha-por.**
Korneuburgi

Diétikus szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére.

Egy egész doboz ára Kor. 1-40

Egy fél doboz ára 70 fillér.

Több mint 60 éve használatban van,

a legtöbb istállóban étvágyhiány, rossz emésztés gyógyítására, a tej javítására

ingyen és bérmentve a főraktárban

3118 II.

Csak ezen védjegyvel valódi.

Zsákok, ponyvák, olajok és zsirok

minden más forrásnál jobb minőségben és olcsóbban megrendelhetők az:

Erdélyi Gazda Társaság Kolozsvárt, Attila-u. 10. — újján.

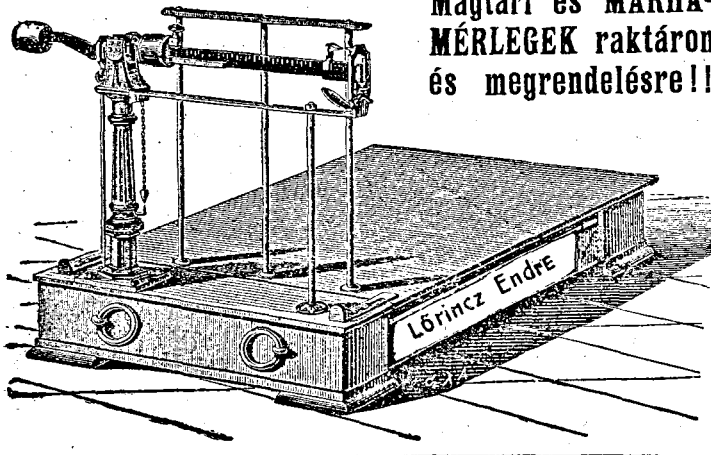
3119 II.

PETREUS L. UTÓDA LŐRINCZ

KITÜNTETETT OKLEVELES MÉRLEGKÉSZÍTŐ, ÉPÜLET- ÉS MŰ-
LAKATOS, VAS- ÉS RÉZBUTORGYÁRTÓ.

KOLOZSVÁR,
HOSSZU-UTCA 26. SZ.

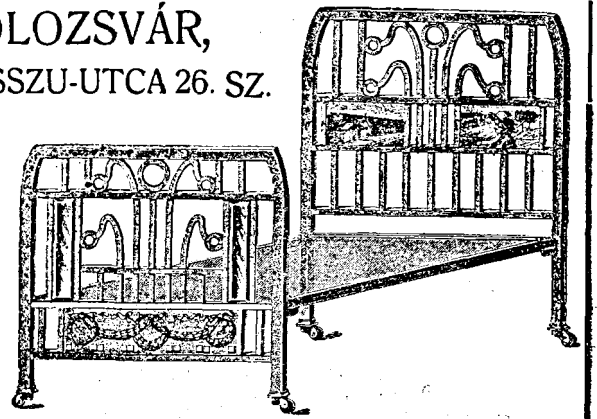
3111

Magtári és MARHAMÉRLEGEK raktáron és megrendelésre!!

ELVÁLLAL:

Vas és fémből előállítható szakmájába vágó minden munkát. Kórházak, szállodák, gazdaságok, istállók, tehenészetek stb. fa, vagy fémbutorral való berendezését. Folyósó, lépcső és sirrácók készítését. Gazdasági és kerti kerítéseket. Kerti butorokat és sátrakat. Réz- és vasagyakat és butorokat, stb.

Költségvetéseket és rajzokat kívánataira díjtalanul ad.
Pontos időre szállítás! Szolid és versenyképes árak!
Szakszerű tökéletes munka!

MAGTÁRI ÉS MARHAMÉRLEGEI MINDEN MÁSNÁL JOBBAK ÉS OLCSÓBBAK!

A KOLOZSVÁRI

TAKARÉKPÉNZTÁR és HITELBANK Részvénytársaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 23. szám.

Erdély legnagyobb saját tőkével rendelkező magyar pénztintézete.

Alaptőkéje 2.000.000 korona teljesen befizetve.

Egyéb alapjal 1.302692 korona 10 fillér.

Igazgatóság és központi irodák: Mátyás király-tér 23. sz. alatt az emeleten.
Váltóüzlete: Ugyanott.
Áruraktárai: A pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám.
Zálogházai: Király-utca 3. szám alatt.

2004

Betétek elhelyezése takarékpénztári könyvecskére vagy folyószámlára előnyös kamatozás mellett eszközölhetők. A betéteket az intézet felmondás nélkül fizeti vissza. Leszámítól váltókat. bel- és külföldi utalványokat, járadékokat, kisorsolt értékpapírokat és egyéb értékeket.

Folyósít törlesztéses kölcsönöket 10-50 évig terjedő időre, már meglévő kölcsönöket előnyösen konvertál. Vesz és elad értékpapírokat és idegen pénzeket vagy azok vételét és eladását közvetíti. Sorsjegyek részletiv ellenében is beszerezhetők.

Előleget nyújt értékpapírokra folyószámlán vagy meghatározott lejáráttal. Díjmentesen bevált szelvényeket és átvesz megőrzés végett értékpapírokat, betéti könyvecskéket és egyéb értékeket nyitott letétként: esetleg lezárt és lepecsételt csomagban is.

Utalványokat, hitelleveleket állít ki bármely külföldi piacra. Árukra előleget ad, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva. Áruraktáraiba áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett és azokat szakszerűen kezelteti.

Buzát vesz

készpénzért — Kolozsvártól 50 kilométernél nem távolabbi helyekről — 100 q.-tól bármily mennyiségig az

Erdélyi Gazda Társaság

Kolozsvártt, Attila-utca 10. szám.

Mintázott (fél kg.) ajánlatok sürgősen beküldendők!

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE
MEGJEBLENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILÁ-UTCA 10. SZÁM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA: 158.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Az itthonmaradottak kötelességei. Szilárd Gyula. (Gsz.)	377
Uj moratorium	378
Kormányintézkedések	378
Vegyes közlemények	378
Hirdetések.	

Az itthonmaradottak kötelességei.

Az ország fiainak színét-javát fegyverbe szölitotta a nemzeti becsület védelmére és az északról fenyegető végső veszedelem. Talán senki sincs a két ország határán belül, aki nem tartaná szükségesnek a végleges leszámolást azzal a fenyegető veszedelemmel szemben, amely immár évtizedek óta megbénítja minden tévékenységünket, megakadályozza gazdasági haladásunkat. Ebből a küzdelemből mindenkinek ki kell venni a maga részét. Fiaink, testvéreink fegyverben, részben már a harcmezőn teljesítik nehéz és veszedelmes kötelességüket. Am az itthonmaradottakra is súlyos kötelességek várnak, melyeknek teljesítésétől épp úgy függ a háboru sikere és nemzetünk jövő sorsa, mint a fegyveres erő működésétől. A mai háboruban szereplő óriási ember-tömegnek élelmezése képezi a hadvezetőség egyik legfontosabb feladatát, ennek megfelelő ellátása már jórésztben biztosítja a győzelmet. Bizunk hadvezetőségünkben, de meg halljuk, látjuk, tapasztaljuk is, hogy a hirtelenében összegyűjtött óriási sereg egyelőre el van látva a szükségesekkel. Am, hogy ez így legyen a jövőben is, így maradjon akkor is, amittől különben mentsen meg a jó Isten, ha ez a háboru hónapokig, évekig tartana, arról már az itthonmaradottaknak kell gondoskodni. Nekünk kell megmenteni azt, amit Isten adott és nekünk kell gondoskodnunk a jövő termelés előkészítéséről.

Első és legsürgősebb teendőnk, megmenteni azt a keveset, amit a Teremtő az idén juttatott. A folytonos esőzés mellett szemes terményeinknek legnagyobb része még ma is a mezőn van. Ennek beta-

karítására, biztosítására kell törekedni aprajának, nagyjának. A falvak népe megtizedelve, szinte dermedten a fájdalomtól, a bizonytalan, a bizonytalan jövő rettegésétől, az első napokban ölbetett kezekkel várta az elkövetkezendőket. Am csakhamar magához tért, letörölte könnyeit és kötelességei után látott. Most látjuk azonban, hogy kevesen és gyengék vagyunk. A lovak javarésztét is elvitték és ez sok vidéken igen érzékeny csapás. Összesesegit apraja, nagya, a jó Isten is megelégette az időjárásban nyújtott csapásokat, kedvezőre fordult az idő, mindamellett erősen érezzük mindenfelé, hogy kevesen, nagyon kevesen maradtunk a termő, az éltető anyaföld szolgálatában. E szükségben tekintetünk önkéntelenül a városok felé és általában azok felé a néprétegek felé fordul, amelyeknek ugyan nem hivatása a földművelés, de a jelen körülmények között ráérnek, sőt talán rászorulnak arra, hogy munkaerejüket értékesítsék. Lehetne-e jobban, hasznosabban értékesíteni ezt az erőt, mint annak az élelemnek a megmentésével, amely hadseregünk ellátásának és a közel jövőbeli existenciánknak legszilárdabb alapját képezi. Az ipari és kereskedelmi vállalatok panganak, ezeknek a harctérre nem vonult alkalmazottai a mezőgazdaság terén igen jól érvényesülhetnének. Ezrével vannak mindenfelé az országban a vakációzó diákok, 14—20 éves ifjak, akik fegyver alá még nem valók, de künn a mezőn nagyobb haszonnal is szolgálhatják a haza szent ügyét, mint ha állig felfegyverkeznének. A falvakban és városokban vakációzó diákoknak önkéntes munkáscsapatokká kellene tömörülni, szolgálataikat a mezőgazdáknak felajánlani, akik viszont ellátásukról, sőt díjazásukról szívesen gondoskodnának.

Kérve kérem e sorok olvasóit, a falvak vezetőit, hassanak oda, hogy elsősorban a községekben vakációzó ifjak ébredjenek tudatára annak, hogy ime itt olyan tér kínálkozik számukra, ahol ők is kivethetik a maguk részét a haza szolgálatából. Ezen a példán talán okulnak majd városi kollégáik is. Óriási jelen-

tőségű dolog volna, ha a százezrekéből álló diákmunkaerőt a mezőgazdaság érdekében csak pár hétre is mozgósítani tudnók.

Intelligens elemeket némi edzés, mondjuk *tréning* mellett rövid pár nap alatt úgy be lehetne vezetni a most folyó mezőgazdasági munkák végzésébe, hogy az idén úgy is szűkös termésünket csakhamar biztonságba helyezhetnők. Hány helyen teljes híjjával vannak a cséplőmunkásoknak! Egy 18—20 főből álló diákbanda egy-egy gőzcséplőgép ellátását magára vállalhatná. Szinte sportszerűleg üzött munkája mellett szép keresetre is tehetne szert.

Tovább megyek, ezek az önkéntes munkáscsapatok a jövő termelés előkészítéséből is kevehetnék a maguk részét. Az iskolákat szeptember elején — sajnos — aligha fogják megnyitni, az ipari és kereskedelmi telepek pangása vagy szünetelése még kedvező esetben is több héttig, sőt hónapig fog tartani. Az itt felszabadult munkaerők, a diáksággal együtt a földszolgálatába állhatnának, hogy azt az őszi és tavaszi vetések befogadására előkészítsék. A marhákkal, ekével és egyéb gazdasági eszközökkel való bánást elvégre csak elsajátítanak egy-két hét alatt annyira, hogy hasznos és az egész nemzettől eléggé meg nem hálálható szolgálatokat teljesítsenek.

Amerikát járt ismerőseimtől hallottam, így, hogy határozott és ismert névre hivatkozom, Sporzon Pál gazd. akad. tanártól, hogy az ottani szűkös mezei munkáviszonyok között, különösen aratáskor, rendes dolog az, hogy városi hivatalnokok 4—6 heti szabadságukat, családostól valamely farmon töltik, egész nap az aratógépen ülnek, maguk is, esetleges családtagjaik is szépen keresnek. Ime, ez történik Amerikában rendes körülmények között, békés időkben. Vajjon lehetetlen, vagy kivihetetlen, neveltséges kívánságe tehát, ha a munkánélkül való magyar közönséghez azzal a felszólítással fordulunk, hogy keljen seregestől a haza védelmére azzal, hogy siet a föld terményeit megmenteni és a jövő termelés lehetőségét biztosítani? Nem, ez nem lehetetlen, nem

Mezőgazdák ZUHATAG KUTJA.

Serleges rendszer cső és gummi nélkül

Minden eddigi rendszert fölülmul

ŐSZI GAZDASÁGI SZÜKSÉGLETEK BESZERZÉSE!

A szüreti idény és az őszi vetési munkálatok közeledtével ajánlunk: különböző kivitelű borsajtókat, szőlőzuzókat, bogyzókat, borszivattyukat, boroshordókat, must- és bormérőket és mindennemű más szüretelési eszközöket, az összes gazdasági vető- és virágmagvakat, szuperfoszfátot, Thommassalakot, kálit és egyéb műtrágyákat, ekéket, tárcsásboronákat, kultivátorokat, vetőgépeket, rostákat és konkolyozókat.

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-utca 29. szám.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok. Fiu és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVÁRT, Deák Ferenc-utca 3. sz.

Telefonszám 567.

Mátrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságu szalon, ebédli és futószőnyeg gyapju és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára. 2005

nevetségés kívánság! Hiszem is, hogy a magyar társadalom a végső veszedelem idején ezen a téren is összefog és lélekemelő példát mutat vele a világnak úgy, mint hádbaindulásával. Csak meg kellene indítani a szunyadó erőket, irányítani a buzgalmat, amely a jelen válságos órákban a társadalomnak minden rétegében, minden egyes tagjában él és abban az óhajásban csucosodik ki, bárha ő is hasznos szolgálatokat tehetne a szorongatott hazának.

Ime, itt az alkalom! Példákat kérünk!

Szilárd Gyula. (Gsz.)

Uj moratórium.

Kéthónapos halasztás.

A hivatalos lap csütörtöki száma közli a magyar kormány rendeletét, mely a moratóriumot szeptember 30-áig terjeszti ki.

Eszerint már lejárt, vagy szeptember 30-ig lejáró pénztartozások fizetésére két hónapi halasztást enged a kormány. Ez a halasztás azonban csak oly tartozásokra vonatkozik, amelyek augusztus 1-e előtt keletkeztek és akár pedig kereskedelmi ügyleten alapulnak, akár magánjogi címen.

A két hónapi halasztást a lejárati napjától kell számítani.

A halasztás ideje alatt fölvetett óvás semmis. Viszont a halasztás idejét sem az elévülési időbe, sem a jogok fentartására biztosított időbe be nem lehet számítani.

Vannak azonban olyan tartozások, a melyekre a moratórium nem terjed ki s így halasztás nélkül kifizetendők: az államilag biztosított adósságok kamatai és törlesztéses részletei, a záloglevelek kamatai, a záloglevélköleszők kamatai és részletei, világítási és vízvezetési díjak, tartásdíjak és életjáradékok, a biztosítási díjak és kárösszegek bizonyos korlátok között, azaz katonai, tűz- és jégkárbiztosításból eredő kárösszegek teljesen, életbiztosításból eredő kárösszegek 500 K és egyéb biztosításból eredő kárösszegek 400 korona erejéig halasztás nélkül kifizetendők s ugyancsak halasztás nélkül kifizetendők a tűz- és jégkárbiztosítási díjak is. Nem esnek moratórium alá végül a bértartozások, sem, kivéve a bevonultakat, akik, ha nem részesülnek a szolgálati viszonyból folyó rendes járadóságban vagy lakbér céljára nyújtott közsegélyben, nem

fizetnek lakbért. Halasztás nélkül kifizetendők a hasznbér tartozások kivétel nélkül (földbérletek) s a szolgálati szerződésekből (gazda és cselédje, gazda és gazdatiszt közt) eredő tartozások, ideértve a mezőgazdasági vagy ipari munkaviszonyból eredő tartozásokat is, valamint az idegen vagyon kezeléséből eredő tartozások.

Fontosak a moratóriummi rendelet rendelkezései a betétekre nézve.

»Ha a betét 1914. évi augusztus hó 1. napján kétezer koronát meg nem haladt, a betevő kétszáz koronának, ha pedig kétezer koronát meghaladt, havonként kétszáz koronának kifizetését követelheti; de kétezer koronától négyezer koronáig terjedő betétnél a halasztás egész ideje alatt legfeljebb a betét tíz százalékának kifizetését lehet követelni.«

A folyószámlára elhelyezett betét kifizetését azonban a betevő korlátlanul követelheti, ha kimutatja, hogy a kifizetendő összegre alkalmazottai fizetésének, munkabérének, az üzlethelyiség bérének, vagy adójának kifizetése végett multhatatlanul szüksége van.

Hitelközvetítőknél a követelhető összeg a betét felét egyik esetben sem haladhatja meg. Az augusztus 1-én fennállott betétekből azóta kifizetett összeg a moratórium alapján utóbb követelhető összegbe beszámítható.

Közalapok betétjei a fölmondási idő épségben tartása mellett korlátlanul kifizetendők.

Az e rendelettel engedélyezett halasztás lejártával kapcsolatos rendelkezéseket a kormány annak idején, de mindenestre október 1-eje előtt, külön rendelettel fogja megállapítani. Ha a háború még akkor is tart, akkor előreláthatólag a moratórium meghosszabbítására kerül a sor, különben egyéb rendelkezések válnak szükségessé.

KORMANYINTÉZKEDÉSEK.

Értesítések.

I.

Az általános mozgóztatás folytán a gazdasági tudósítónak és a m. kir. gazdasági felügyelőségek személyzetének nagyrésze katonai szolgálatra bevonulván, a vetések állására és a várható terméskilátásokra vonatkozólag az ország egyes részeiből pontos és megbízható adatokat kellő időben beszerezni nem lehet, minél fogva a folyó évi augusztus 8-án esedékes hivatalos termésjelentés elmarad s ilyen jelentések közzététele a jelenlegi kö-

rülmények megváltozásáig bizonytalan időre elhalasztatik.

II.

A székesfehérvári és sepsiszentgyörgyi m. kir. állami mentelepeknél a folyó évi menselejtezés a hadiállapotra való tekintettel további intézkedésig elmarad.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

A földművelésügyi miniszter a bevonult gazdasági cselédekért. Báró Ghillány Imre földművelésügyi miniszter a következő leiratot intézte a gazdasági érdekképviseltekhez:

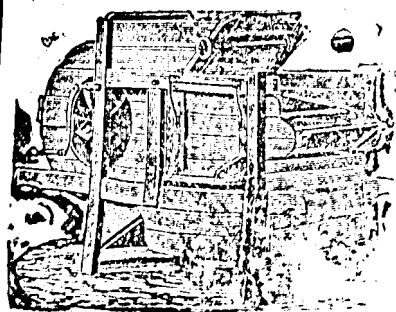
»Az 1907. évi XLV. t.-cikk 49. §-a értelmében a gazdasági cseléddel kötött szerződés megszűnik, ha a cseléd mozgóztatás alkalmával bevonul és a szerződés megszűnté miatt egyik fél sem igényelhet kárpótlást. A törvénynek ez a rendelkezése, amely a szerződést kizárólag a jog szempontjából méri, nyilvánvalóan nem menthet fel senkit azon hazafias és emberbaráti kötelesség alól, hogy tehetsége szerint lehetőleg gondoskodjék annak a gazdasági cselédnek itthon maradt családjáról, aki a békében a magyar földnek munkása és most annak vérével védelmezője. Jól tudom, hogy milyen nehéz helyzetben van ma a gazda maga is, de azt is tudom, hogy a hazafias hívő szóra minden áldozatra kész. Arra kérem tehát t. Cimedet, szíveskedjék a gazdaközönséggel alkalmas módon fölhiyni, hogy a gazdasági cselédek és munkások itthon maradt családját vegyék a gazdák pártfogásukba, a munkaképes családtagok alkalmazása, a járandóságok méltányos kiszolgáltatása által és általában a jótélemény bármely alkalmas módjában mentse meg őket a nyomorúságtól és az ember szeretet cselekvő munkája által a házáért küzdő harcosok könnyező családjának szerezzék meg a szeretet, a részvét és a segítés áldásait.«

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **A szőlők állapota.** A szőlészeti- és borászati kerületi felügyelők a földművelésügyi minisztériumhoz küldött legutóbbi jelentésükben a következőképp számolnak be az erdélyrészi szőlők állapotáról és a terméskilátásokról:

Nagyenyedi kerület (Alsófehér, Hunyad és Szebenmegye). A fűrtperonospora nagy mértékben fellépett s igen sok kárt okozott. Így gyenge termésre van kilátás.

Dicsőszentmártoni kerület (Kisküküllő, Nagyküküllő és Udvarhelymegye): A szőlő fejlődésének az időjárás kedvező.

Ha ön meg akarja ismerni a legújabb eredeti „KALMÁR” rostát

szíveskedjék árljegyzéket kérni amellyel több oldalu anyagi és technikai előnyöket fog biztosítani gazdasága részére.

2006

KALMÁR ZS. és TÁRSA gépgyára Hódmezővásárhely

Vezérképviselő: A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége, Budapest, V., Váci-körut 32.

A fűrtperonospóra érzékeny károkat okozott. Gyenge középtermés várható.

— **A mezőgazdasági állam — előnye.** Mig a háboru szele nem érintett bennünket, nagyon gyakran kellett hallanunk a szemrehányást, hogy minden elmaradottságunk és szenvedésünk abból ered, hogy agrárállam vagyunk. Most azonban, mikor a háboru dúl, a tulsó oldalról részcsülünk elégtételben, amennyiben elismerik, hogy államunk mezőgazdasági jellegének köszönhetjük, ha a háboru káros hatását nem érezzük annyira.

»A mikor a férfiak százezrei zászlók alá vonulnak — mondja Hantos Elemér — forradalom támad a gazdasági életben. Ezt a forradalmat egyszerűen válságnak is szokták nevezni. A háborus válság azonban lényegesen különbözik a gazdasági élet e néven ismert másnemű zavaraitól. A háborus válság nem egyöntetű gazdasági jelenség, hanem eltérő természetű és változik a háboru célja, lefolyása és a hadviselő államok gazdasági jellege szerint. Egészen más lesz a háborus válság gazdasági hatása kizárólagos ipari államra és más lesz homogén agrárállamra.

Az agrárállam közgazdasága a háboru káros hatásainak kevésbé van kitéve, mint az ipari állam. Ha terményei és állatállománya feleslegének kivitele egy időre meg is akad, nem áll elő nagyobb hátrány, mivel a megmaradt többlet a huzamosabb megőrzés és eltartás miatt alig veszít valamit értékéből. Élelmezési cikkek pedig általában könnyebben értékesíthetők, mint ipari termények. Az agrárállam ellenben a hadicikkek bevitelére szorult tekintetben függ a külföldtől. A legtöbb európai agrárállam mégis rendelkezik már akkora ipar felett, hogy fokozott tevékenység mellett háboruban a legszükségesebbet maga is előállíthassa.

Igy beszél ma a merkantilista fölfogás egyik szószólója, de reméljük, ezt fogják hirdetni merkantilista polgártársaink a háboru után is. *Jurátus. (Gsz.)*

A Dr. Borovszky-féle szagosított

BOROLIN

a világ legjobb és leghatásosabb házi-szere. A Borolin a fájdalmakat azonnal megszünteti.

Megrendelhető a Borolingyárban Budapest, II., Margitrapart 45. sz. Próbauveg 50 fillér.

a háboru eredményének érdekében legérélyesebben tiltakoznánk az ellen, ha vitézeink »bátorságát«, ily veszélyes módon akarnák fokozni. És ugyanezen okból reméljük hinni, miszerint a *pálinka*, mely bányaszt is, butit is, a legénység ellátásánál ezuttal szerepet játszani nem fog.

— **Műtrágya.** A már megrendelt műtrágyát a gyárak előjegyzésben tartják és ha a rendes teheráruforgalom megindul, igyekeznek majd a rendelkezésre álló vagonok számához képest a műtrágyát szállítani. Természetesen a megrendelésben előirt szállítási határidőnek a betartására ilyen körülmények között egyáltalában nem vállalhatnak szavatosságot.

— **Az O. M. G. E. műtrágyázási kísérletei.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által bevezetett kettős adagolású szuperfoszfát műtrágyázási kísérlet részben a jelentkezeteknek fegyveres szolgálatba való bevonulása, részben pedig a műtrágyának szállítási nehézségei miatt az idén elmarad.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ
TOKAJI LÁSZLÓ

A LAP AZ ERDELÍ GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

— A MAGYAR —

JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jokai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H A Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET NYUJT.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszávozandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDELÍ GAZDASÁGI EGYLET
bizalmi férfiai adnak véleményyt.

A KÉPVISELŐSÉG ELFOGAD
TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27. 2001

Gazdatiszti, számtartói
szőlőkezelői állást keres

azonnali vagy bármikori belépésre 32 éves, nőtlen, hadmentes, szorgalmas, józan életű, szakiskolát végzett, 14 évi gyakorlatlall rendelkező egyén. Jártas mezőgazdasági kereskedelmi ipari növények termelésében, állattenyésztés, hizlalás, szőlészet, borászat, gyümölcsészet és irodai munkálatokban. Kisegítőnek is elmegy. Erdélyi viszonyokkal ismerős. Cim: Zima Ferenc Békés, III. ker. 327. (Békésmegye.) 3132

Béresbiró
azonnal felvétetik

Báró Zeyk Józsefné zeyk-falvi — Hunyad m. — gazdaságába. Fizetés 240 kor., szegődmény 3 drb. marhatartás, tengeriföld, lakás, tűzifa, veteményeskert. Józanélet, erély, szorgalom, román nyelv tudása, földmivesiskolai bizonyítvány bírása előnyül szolgálnak.

Ajánlatokat kérek Hajdu Márton intéző, Pusztakalán címre.

3133

A
gazdaság
összes ágaiban jártas
ispánt keresek.

Cim:
Szászfenesi Bér gazdaság
Szászfenes.

Kisegítő gazdasági alkalmazást keres azonnalra jobb gazdaságban most érettségizett és gazd. akadémiára készülő fiatal ember, aki már gazdaságban foglalkozott, gőzcséplőgépet kezelni tud stb. Cim: Tokaji Lajos Kolozsvár, Attila-u. 27. sz. x. y.

Egy kisebb birtok önálló vezetésére

keresek

azonnali belépésre egy ügyes, a gazdaság minden ágazatában jártas, román-magyar nyelvet beszélő, megbízható nő

ispánt

3135

Nagy József városi tanácsos,
Kolozs.

Hofherr—Schrantz és Clayton—Shuttleworth Részvénytársaság gépgyár

3023

Erdélyrészi képvisellete, állandó nagy raktára

Babos és Társai vasnagykereskedésében Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 21.

Megvételre sürgősen keresek

kitermelésre alkalmas, idősebb, hat ezer kat. holdon felüli, bármily nagy területű, vasuthoz közel fekvő

bükk-fa erdőt.

Levélbeni részletes ajánlatokat direkt a tulajdonostól, augusztus hó végéig kérek:

Sándor János Kolozsvár, Ferencz József-ut 76. címre.

3129

Egy belterjesen kezelt nagyobb birtok önálló vezetésére

keresek

azonnali belépésre egy ügyes, a gazdaság minden ágazatában jártas

ispánt

Czim a kiadóhivatalban.

3131

Szuperfoszfátot

és minden egyéb műtrágyaféléket ajánl a

2769

Műtrágyát Értékesítő Szövetkezet

Budapest, V. kerület,
Fürdő-utca 8-ik szám.

Gazdatiszti állást keres

őszire vagy tavaszra 38 éves, református, nős, gyermektelen, felmondatlan állásban levő szeszgyári és 1000 hold mezőgazdaságot vezető gazdatiszt. Beszél: magyarul, németül és románul. Jelenlegi állását városról falura való költözésért hagyná el.

Cim a kiadóhivatalban.

3127

Egy képzett gazdatiszt azonnalra állást keres.

Czim: Zsombory Károly Kolozsvár, Múzeum-u. 12.

X. Z.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alakult 1900-ban. Alakult 1900-ban.

Vezérképviselő: Kolozsvár, Deák Ferencz-u. 35.

Biztosításokat elfogad tűz és jékkár ellen, ugyszintén az ember életére a legkülönbözőbb módozatok szerint, előnyös feltételek mellett.

Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek.

A lefolyt 12 év alatt a tagok hétszer részesültek az üzletfeleslegéből, közgyűlési határokat értelmében díjviszatérítésben.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatósághoz, vagy az ország minden egyes helyén működő képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítás-al minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alapítványok kormány hozzájárulásá-v	2,527,980.- K
Tartalékok	3,357,603.- "
Biztosított tagjainak fennállása óta fizetett tűzkárokból	10,740,000.- "
jékkárokból	5,042,000.- "
Biztosított érték tűzben 1912. évben	380,000,000.- "
jégben 1912. évben	63,000,000.- "
Életbizlet állománya	15,240,080.- "
A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye a	

«GONDVISELÉS» Országos Központi Segélyző Társulat

utján 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások, valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjedhető, leánykiadásitái (önálló itási) segélybiztosítások eszközöltnak. Legelőnyösebb népbiztosítás. E társulat kebelében minden községben önálló helyi csoportok szervezhetők jótékony célú működésel. Tájékoztatót készséggel küld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX. Erkel-utca 20. sz. 2078

Zsákot, Zsineget,

ponyvát, szőlőkötöző fonalat vásároljon a

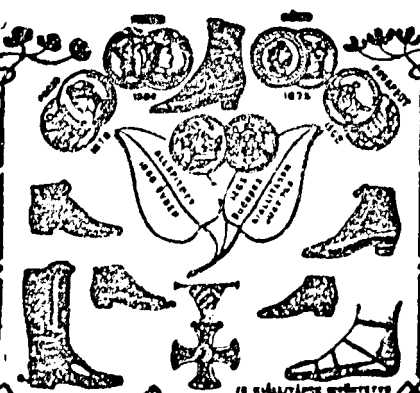
32 év óta legmegbízhatóbbnak elismert FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest, V., Nádor-utca 31-33. szám.

Kévekötelek, PONYVAKÖLCSÖNZŐ-intézet. Kérjen ajánlatot

MATUTSEK JÓZSEF KOLOZSVÁR, SZENTEGYHÁZ-UTCZA 3. SZ.

Fölvívja a n. é. közönség figyelmét előnyösen ismert, elsőrangu műhelyében a legjobb anyagból és legújabb divatszerint készült közkedveltségű **férfi és női cipőraktárára**

2019

Megrendelés után készít amerikai és francia, vagy bármily tetszés szerinti faconu cipőket, a legkényesebb igényeknek is megfelelő kivitelben. — Vidéki megrendelések pontosan és gyors kivitelben mérték után, de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével eszközöltnak. — Kiváló tisztelettel: Matutsek József.

Viharálló, rozsdavédő

legjobb mindennemű vasszerkezetek mázolására! Különösen ajánlható:

Hidak, vas- és bádogtetők, vasgerendák, oszlopok, gazometerek, kandeláberek

vasrácsok, vasajtók mázolására.

Minium-alapozás nem szükséges.

Mintamázolattal, prospektussal, szinkártyáva szivesen szolgálnak egyedüli gyárosai:

Lutz Ede és Társa

2767 III. festékgyára

BUDAPEST, VII. ker.,

Ornagy-utca 4. szám.

Orpington

fajtyukok.

A kolozsvári állatkiállításán első díjjal díjazott

Orpington-törzstyukok eladó.

Erzsébet-út 13. szám.